

Міністерство освіти і науки України
Ministry of Education and Science of Ukraine
Близькосхідний технічний університет
(Middle East Technical University (METU) (Turkey)
Венеціанський Університет Ка-Фоскарі
(Ca' Foscari University of Venice) (Italy)
Центр антропології Інституту археології та етнографії
Національної Академії Наук Азербайджану
(Center for Anthropology of the Institute of Archeology and Ethnography of ANAS)
Інститут філософії НАН України
Institute of Philosophy of the National Academy of Sciences of Ukraine
Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
M.P.Dragomanov National Pedagogical University
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара
Oles Honchar Dnipro National University

ОСВІТА І НАУКА У МІНЛИВОМУ СВІТІ: проблеми та перспективи розвитку

МАТЕРІАЛИ
III Міжнародної наукової конференції
26-27 березня 2021 р.

Частина I

Proceedings of the Third International Scientific Conference
Education and Science in a Changing World:
Problems and Prospects for Development

Dnipro, Ukraine
March 26-27, 2021
Part I

Дніпро
2021

Редакційна колегія:

Оковитий Сергій Іванович, д.х.н., проф., проректор з наукової роботи Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Токовенко Олександр Сергійович, д.філос.н., проф., декан факультету суспільних наук і міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Трампус Антоніо, доктор наук з історії, професор Департаменту лінгвістики та порівняльних культурних досліджень Венеціанський Університет Ка-Фоскарі (Ca' Foscari University of Venice), Італія.

Октай Танзевер, доктор філософії з політичних наук, професор, декан факультету міжнародних відносин Близькосхідного технічного університету (Middle East Technical University (METU)), м.Анкара, Турція.

Маммадлі Аліага, професор, голова Центру антропології Інституту археології та етнографії Національної Академії Наук Азербайджану (Center for Anthropology of the Institute of Archeology and Ethnography of ANAS), м.Баку, Азербайджан.

Рагімлі Руслан Хіلال Оглу, співробітник Центру антропології Інституту археології та етнографії Національної Академії Наук Азербайджану (Center for Anthropology of the Institute of Archeology and Ethnography of ANAS), м.Баку, Азербайджан

Іщенко Ігор Васильович, д.політ.н., доц., завідувач кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Хамітов Назіп Віленович, д.філос.н., проф., провідний науковий співробітник відділу філософської антропології Інституту філософії ім. Г.С. Сковороди НАН України

Крилова Світлана Анатоліївна, д.філос.н., проф., завідувач кафедри філософської антропології Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова

Висоцький Олександр Юрійович, д.політ.н., проф., професор кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Кривошеїн Віталій Володимирович, д.політ.н., проф., завідувач кафедри соціології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Третяк Олексій Анатолійович, д.політ.н., доц., завідувач кафедри політології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Ключник Руслан Максимович, к.політ.н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин та економічної теорії Університету імені Альфреда Нобеля.

Міхейченко Марія Анатоліївна, к.політ.н., доц., доцент кафедри міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

О 72 Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку. Матеріали III Міжнародної наукової конференції. 26-27 березня 2021 р., м.Дніпро. Частина I. / Наук. ред. О.Ю.Висоцький. – Дніпро: СПД «Охотнік», 2021. – 358 с.

У збірник вміщено матеріали III Міжнародної наукової конференції «**Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку**», що присвячені осмисленню найбільш важливих наукових та освітніх проблем сучасності, окресленню перспектив їх вирішення, розробці стратегій подальшого розвитку наукового та освітнього потенціалу в світовому контексті, узагальненню досвіду викладання та визначенню шляхів реалізації виваженого підходу до оптимізації освітніх практик з огляду на нові виклики та кращі світові досягнення. Рекомендовано для студентів, аспірантів і викладачів вищих навчальних закладів, науковців.

© Колектив авторів, 2021

© ДНУ ім. Олеся Гончара, 2021

view [6, p. 12], or, in other words, the ways via which they perceive the world and acquire knowledge. J. Royce identifies three fundamental ways of knowing – rationalism (based on logical consistency and reasonable thinking), empiricism (grounded on one's experience), and metaphorism (determined by a combination of various types of knowledge). Respectively, each type of learners requires a particular way of presenting the educational content.

To summarize, the basic assumptions of Neuropedagogy are compatible with other approaches and methods that may significantly foster FLA by University students. This outlines implications for further study of the issue under discussion.

References

1. Bogan, J. *Some Educational Aspects of Hemispheric Specialization* / J. Bogan // *UCLA Educator*. – 1975. – № 17. – P. 24–32. 2. Fleming, N. *What is VARK? How Do I Learn Best? : A Student's Guide to Improved Learning* / N. Fleming, Ch. Bonwell. – Christchurch, N.Z., 2019. – 13 p. 3. Gardner, H. *Five Minds for the Future* / H. Gardner. – Boston, MA : Harvard Business School Press, 2006. – 180 p. 4. Krashen, S. *Principles and Practice in Second Language Acquisition*. Oxford ; N.Y. : Pergamon, 1982. – 202 p. 5. Lozanov, G. *Suggestopaedia – Desuggestive Teaching Communicative Method on the Level of the Hidden Reserves of the Human Mind* / G. Lozanov. – Vienna : International Center for Desuggestology, 2005. – 140 p. 6. Royce, J. R. *The Conceptual Framework for a Multifactor Theory of Individuality*. Chapter in J.R. Royce (Ed.), *Multivariate Analysis and Psychological Theory*. – London : Academic Press, 1973.

**К. Ю. Гашинова, Є. М. Дитятковська, В. В. Дмитриченко,
О. М. Коваленко, Є. В. Корецька, В. В. Родіонова**

РОЛЬ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИКЛАДАННІ КЛІНІЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Педагогічні технології відрізняються від будь-яких інших тим, що сприяють більш ефективному навчанню за рахунок підвищення інтересу і мотивації до нього студентів. Будь-яке педагогічне завдання може бути ефективно вирішено, тільки із залученням адекватних технологій, які були використані кваліфікованим педагогом-професіоналом. Відповідно до етапів вирішення педагогічного завдання незалежно від його змісту та відведеного часу, можна розрізнити взаємопов'язані загальні та спеціальні технології. До загальних технологій відносяться технології конструювання, наприклад, процесу навчання та його здійснення. Спеціальні технології - рішення таких задач навчання і виховання, як педагогічне стимулювання діяльності студентів, контроль і оцінка її результатів, і більш конкретних - аналіз навчальної ситуації, організації початок заняття та ін.

Медична освітня технологія відноситься до системних напрямками в науці і міждисциплінарного напрямку в медицині. Основними принципами медичної освітньої технології є об'єктивність і вдосконалення навчального процесу, які базуються на сучасних наукових розробках. Медичний технологічний процес повинен бути стрижнем медичної освіти.

Концепція розвитку вищої медичної освіти орієнтована на таку модель підготовки фахівців охорони здоров'я, яка б забезпечила гарантований рівень медичної допомоги населенню, збереження і відновлення здоров'я громадян. Для цього необхідно підготувати професійно мобільного, вмотивованого фахівця. Випускнику необхідно володіти достатнім обсягом теоретичних знань, практичних умінь і навичок для професійної діяльності, вміти працювати з джерелами інформації та підвищувати свій професійний рівень. Це вимагає оновлення змісту і технологій освіти, що забезпечує баланс фундаментальності і компетентнісного підходу, ро-

звітку варіативності освітніх програм, оновлення структури мережі освітніх установ відповідно до завдань інноваційного розвитку. Структура освітніх технологій включає в себе наступні основні компоненти:

1. Попередня діагностика рівня засвоєння навчального матеріалу. Результати широкого застосування попереднього тестування на «виживання знань» раніше вивчених тем даної дисципліни, довели необхідність включення цього елемента в практику. Попередня діагностика і відбір необхідні в більшості випадків при початку вивчення будь-якого курсу, предмета.

2. Мотивація і організація навчальної діяльності студентів. При введенні технології навчання цей напрям в роботі викладача стає найбільш важливим. Взаємодія учня із засобом навчання не завжди може приносити радість і задоволення. Тому основне завдання викладача при впровадженні технології навчання - залучення учнів до занять пізнавальною діяльністю і підтримка цього інтересу. Спонукають мотивами до підвищення якості освіти є високі темпи розширення сфери вищої освіти, посилення конкуренції в професійній сфері.

3. Дія засобів навчання. Цей етап і є власне процес навчання, який наразі триває через взаємодію студентів із засобами навчання. На цьому етапі відбувається засвоєння навчального матеріалу студентом через взаємодію із викладачем, як при фронтальному або індивідуальному навчанні, а із засобом навчання. Використання засобів навчання можливо на будь-якому етапі навчального процесу, проте технологією процес навчання стає тільки в тому випадку, коли засіб навчання використовується на ключовому етапі - етапі навчальної діяльності. Використання засобів навчання на всіх інших етапах говорить тільки про ту чи іншу міру повноти використаної технології.

Уявлення про педагогічної технології передбачає: а) можливість розробки різних вивірених педагогічних технологій спеціалістами, які мають високий рівень теоретичної підготовки та багатий практичний досвід; б) можливість вільного вибору педагогічних технологій відповідно до цілей, можливостей та умов взаємопов'язаної діяльності викладача і студентів; в) технологія розробляється під конкретний педагогічний задум, в основі її лежить певна методологічна, філософська позиція автора; г) технологічний ланцюжок педагогічних дій вибудовується строго відповідно до цільових установок, що мають форму конкретного очікуваного результату; д) технологія передбачає взаємопов'язану діяльність викладача і студентів з урахуванням оптимальної реалізації людських і технічних можливостей, діалогічного спілкування; е) елементи педагогічної технології повинні бути, з одного боку, відтворювані будь-яким педагогом, а з іншого - гарантувати досягнення планованих результатів (державного стандарту) усіма студентами.

Органічною частиною педагогічної технології є діагностичні процедури, зміст критерії, показники та інструментарій вимірювання результатів діяльності.

4. Системне використання зворотного зв'язку. З метою коригування та оцінки ефективності освітнього процесу необхідно проведення анкетування. Підсумки анкетування бувають іноді несподіваними, але в будь-якому випадку, допомагають викладачеві провести аналіз своєї педагогічної діяльності, провести необхідні зміни в ході навчального процесу.

5. Контроль якості засвоєння матеріалу. Якісна оцінка знань учнів може здійснюватися за такими показниками, як: глибина знань, дієвість знань, що передбачає готовність і вміння учнів застосовувати їх в східних і варіативних ситуаціях.

Відомо, що контроль стимулює навчання і вплив на поведінку студентів. Як показала практика, спроби виключити контроль частково або повністю з навчального процесу призводять до зниження якості навчання. Контроль - це процес вияв-

лення рівня знань, умінь, навичок, який проявляється в активізації роботи по засвоєнню навчального матеріалу. Наявність системи контролю носить і виховну функцію - дисциплінує, організовує і направляє діяльність студентів, допомагає виявити прогалини в знаннях, особливості особистості, усунути ці прогалини, формує творче ставлення до предмету і прагнення розвинути свої здібності. Заліки, іспити, колоквіуми, тестування виконують переважно діагностичну функцію контролю.

Освітня технологія приділяє значну увагу процесу контролю. В технології компоненти організації діяльності та контролю рівнозначні - це два взаємопов'язаних і взаємодоповнюючих один одного блоку. Контроль якості в сфері медичної освіти визначається якістю теоретичних знань, практичних умінь і навичок випускника вузу, їх активної громадянської позиції, рівнем професійної культури, соціального і духовного розвитку майбутніх фахівців. В сучасних умовах висока якість освітнього процесу забезпечується наявністю ефективної системи менеджменту якості, яка є гарантією досягнення поставлених цілей, контролю та управління процесом підготовки фахівців.

Професійно-педагогічна компетентність майбутнього лікаря і професійно-психологічна підготовленість самих викладачів закладів вищої освіти є запорукою високої якості медичних послуг. Головна умова виконання цих завдань – підвищення якості підготовки випускників, що забезпечується впровадженням нових форм навчання в освітній процес. Медицина – одна з областей людської діяльності, де питання якості та її оцінки мають особливе значення. Той рівень медичної компетенції, який сьогодні повинен закладатися в вищому освітньому закладі, завтра буде надано пацієнтам. Вітчизняна система освіти завжди готувала і надалі покликана готувати, перш за все, добре освічених фахівців, які володіють професійними знаннями, практичними навичками дослідників, з високими моральними принципами та почуттям відповідальності за долю країни і її соціально-економічне процвітання.

Н. М. Гузик, Х. І. Ліщинська

ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ

Виклики сучасності, що постали перед людством, висувають нові вимоги до професійної підготовки майбутніх фахівців, зокрема військових. Досліджуючи питання інновацій в розвитку військової освіти, можна стверджувати про необхідність у підготовці персоналу за новими стандартами. Автори роботи вбачають одним зі шляхів впровадження інновацій у застосуванні інтерактивних методів навчання для підготовки майбутніх військових спеціалістів. Мова йде не про відмову від використання відомих класичних методів, а про їх поєднання у навчальному процесі з більш сучасними, орієнтованими на особистість, здатну до саморозвитку, нестандартного мислення, мобільності, конкурентноспроможності. Застосування різноманітності методів приведе до вміння розв'язувати складні завдання на основі аналізу вихідних даних, визначати протиріччя, висловлювати альтернативні думки, приймати виважені рішення, брати участь у дискусіях, моделювати різноманітні ситуації, вчитися будувати конструктивні відносини в колективі, визначати своє місце в ньому, уникати або ж розв'язувати конфлікти, прагнути до постійного спілкування, розвивати навички індивідуальної проектної та творчої діяльності.

Можливість застосування інтерактивних методів продемонструємо на прикладах викладання окремих тем з курсу вищої математики для курсантів вищих

<i>Старовойтенко Н.В.</i> Вплив правової обізнаності студентів на якість освітніх послуг та забезпечення їх прав і свобод	37
<i>Толстікова О.О., Аліфанова С.В.</i> Особливості проведення дистанційних семінарських занять у англомовних студентів-медиків в умовах пандемії COVID-19	39
<i>Томарева Н.О.</i> Види тестових завдань при вивченні латинської мови	40
<i>Удовицька Т.А.</i> Ризики в системі вищої освіти: до питання визначення	41
<i>Апельханс О.Л., Нескоромна Н.В., Кошельник О.Л., Чеботарьова С.О.</i> Дистанційне навчання – суворе випробування та нові можливості для викладання анатомії людини	43
<i>Загрійчук І.Д.</i> Евристична роль філософії в опануванні фахових знань та навичок	44
<i>Шаркова Н.Ф., Шаркова С.Ф.</i> Дистанційна освіта: виклик сьогодення	46
<i>Білик Л.І., Чемерис І.А.</i> Заповідні території лісів як об'єкти збереження біорізноманіття в Черкаській області	47
<i>Сорокатиий М.І., Величко Л.Д., Білаш О.В.</i> Значення і роль гуманітарних дисциплін в системі професійної підготовки курсантів військових навчальних закладів (на прикладі досвіду зарубіжних країн)	49
СЕКЦІЯ II. СУЧАСНА ОСВІТА: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД, МЕТОДОЛОГІЯ, ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА. ГЕНДЕРНА ОСВІТА	51
<i>Сергеєва В.Ф.</i> Корекційна дошкільна педагогіка як наукове знання про розвиток, навчання й виховання дітей дошкільного віку з особливими потребами	51
<i>Галушкіна С.І.</i> Інноваційні методи викладання педагогічних дисциплін у вищих навчальних закладах	54
<i>Василенко Т.В., Давиденко І.В.</i> Синдром емоційного вигорання серед студентів медиків	55
<i>Власова Г.В.</i> Інтегроване навчання та його зв'язок з критичним мисленням	57
<i>Yovk O.I.</i> Foreign Language Acquisition: Neuropedagogical Premises	58
<i>Гашинова К.Ю., Дитятковська Є.М., Дмитриченко В.В., Коваленко О.М., Корецька Є.В., Родіонова В.В.</i> Роль педагогічних технологій у викладанні клінічних дисциплін	60
<i>Гузик Н.М., Ліщинська Х.І.</i> Застосування методів інтерактивного навчання для підвищення якості військової освіти	62
<i>Adamia Z., Partskhalaiia N., Bitsadze D.</i> Aspects of Integrated Learning	64
<i>Бенях Н.М., Лучко Р.Р.</i> Роль художньо-промислових шкіл у становленні мистецької академічної освіти в країнах Східної Європи (на прикладі діяльності кафедр художнього скла)	66
<i>Волкова С.П.</i> Проблеми розвитку освіти в період незалежності України	67
<i>Герасимчук Т.А.</i> Наукова діяльність студентів подільських вузів 1920-1930 рр.	69
<i>Жила О.А.</i> Освіта в загальноосвітній школі в умовах пандемії COVID-19	71
<i>Куліченко А.К.</i> Сучасна інноваційна діяльність у Гарвардській медичній школі	72
<i>Ли Цинь.</i> Педагогические условия адаптации иностранных студентов в инкультурной образовательной среде	73
<i>Ли Янь.</i> Использование традиций народной педагогики в учебном процессе как актуальная проблема современного образования	75
<i>Маляр Л.В., Кухта М.І.</i> Українська література як засіб формування національних світоглядних позицій учнівської молоді Ужгородської гімназії у 20-30-рр. ХХ ст.	76